

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 163g/2023

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 11 din Codul contravențional
(*momentul consumării contravenției continue*)

CHIȘINĂU
13 iulie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA, *Președinte*,
dnei Domnica MANOLE,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 15 iunie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 iulie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 11 din Codul contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, ridicată de dl avocat Vitalie Zama, în interesele dlui Efim Brînza, în dosarul nr. 1-20091525-05-4r-12012023, pendinte la Curtea de Apel Cahul.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet format din doamnele judecătore Galina Vavrin și Natalia Bondarenco și domnul judecător Ion Dănăilă de la Curtea de Apel Cahul, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 16 martie 2020, un agent constatator din cadrul Biroului Vamal Sud a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție și a emis decizia nr. 191/2020 în privința dlui Efim Brînza pentru săvârșirea contravenției prevăzute de articolul 287 alin. (8) (*nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a unității de transport, introduse cu obligația de a fi scoasă de pe teritoriul ei vamal*) din Codul contravențional. La 1 august 2020, acest proces-verbal și decizia au fost contestate de dl Efim Brînza în instanța de judecată.

4. Printr-o hotărâre din 15 decembrie 2022, Judecătoria Cahul, sediul central, a respins contestația ca fiind neîntemeiată.

5. La 23 decembrie 2022, dl avocat Vitalie Zama a formulat, în interesele dlui Efim Brînza, un recurs, prin care a solicitat casarea hotărârii, anularea procesului-verbal nr. 191/2020 din 16 martie 2020 și a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, cu încetarea procesului contravențional.

6. La 2 mai 2023, în cadrul examinării cauzei, dl avocat Vitalie Zama a ridicat, în interesele dlui Efim Brînza, excepția de neconstituționalitate a articolului 11 din Codul contravențional.

7. Printr-o încheiere din 30 mai 2023, Curtea de Apel Cahul a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

9. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 11 Contravenția continuă

„(1) Se consideră contravenție continuă fapta care se caracterizează prin săvârșirea neîntreruptă, timp nedeterminat, a activității contravenționale. În cazul contravenției continue nu există pluralitate de contravenții.

(2) Contravenția continuă se consumă în momentul încetării acțiunii sau inacțiunii contravenționale sau al survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției menționează că dispozițiile articolului 11 din Codul contravențional nu corespund exigențelor calității legii, deoarece folosesc termeni și criterii prea vagi.

11. De asemenea, autorul excepției susține că în cazul nescoaterii de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a unității de transport (introduse cu obligația de a fi scoasă de pe teritoriul ei vamal), contravenția continuă ar trebui să fie consumată la data limită la care trebuia scos mijlocul de transport de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, dar nu la momentul încetării inacțiunii contravenționale.

12. În opinia sa, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 4, 20 și 23 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 11 din Codul contravențional, care definesc contravenția continuă și momentul în care aceasta se consumă. Curtea constată că aceste prevederi nu au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate.

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză contravențională de învinuire de comitere a contravenției prevăzute de articolul 287 alin. (8) din Codul contravențional. Curtea admite că instanța de apel ar putea aplica dispozițiile contestate în analiza sa cu privire la legalitatea aprecierii timpului comiterii contravenției menționate.

18. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 31; DCC nr. 48 din 27 aprilie 2023, § 18).

19. Autorul excepției a susținut că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 20 (*accesul liber la justiție*) și 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) din Constituție.

20. Curtea reiterează că simpla enumerare a unor articole din Constituție, precum și preluarea unor considerente din jurisprudența Curții Europene sau a Curții Constituționale, în lipsa unei argumentări proprii, nu reprezintă veritabile critici de neconstituționalitate (DCC nr. 173 din 11 noiembrie 2021, § 20). În situații similare, Curtea a notat că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretinsei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument. Curtea a stabilit că, dacă ar proceda la examinarea unei asemenea excepții de neconstituționalitate, ea s-ar substitui autorului acesteia în privința formulării unor critici de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu (a se vedea DCC nr. 40 din 4 aprilie 2023, § 17).

21. Curtea observă că, deși autorul excepției a susținut că normele constituționale care se referă la exigențele calității legii penale sunt încălcate, acesta nu a formulat vreo critică în acest sens, ci mai curând și-a exprimat dezacordul cu soluția legislativă referitoare la momentul consumării unei contravenții continue comise prin inacțiune.

22. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 11 din Codul contravențional, ridicată de dl avocat Vitalie Zama, în interesele dlui Efim Brînza, în dosarul nr. 1-20091525-05-4r-12012023, pendinte la Curtea de Apel Cahul.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

Chișinău, 13 iulie 2023

DCC nr. 75

Dosarul nr. 163g/2023